

Referat fra møde med eksterne eksperter om evaluering af kandidatuddannelsen i Pædagogik ved SDU

Dato:	11. november 2019 kl. 10.00-14.00
Lokale:	Mødelokale Romeo
Deltagere:	
<u>Eksperter:</u>	Niels Buur Hansen, kernefaglig ekspert Anders Nørgaard, uddannelseschef, UCL Poul Hansen, censorkorpset
<u>Studerende:</u>	Terese Kjær Rasmussen
<u>Videnskabeligt personale, SDU:</u>	Finn Wiedemann, Jakob Ditlev Bøje
Mødeleder:	Lars Grassmé Binderup, prodekan for undervisning, Humaniora
Referent:	Ingelise Nielsen

Velkomst ved Prodekanen

Prodekan Lars Grassmé Binderup bød velkommen.

Prodekanen fortalte, at der er to grunde til at holde møder med eksterne eksperter. For det første er det lovpligtigt, da det er en del af grundlaget for institutionsakkrediteringen, at der hvert sjette år holdes et møde, hvor der inddrages eksterne eksperter. For det andet er det erfaringsmæssigt nogle gode møder, hvor censor- og aftagerperspektivet giver et frisk pust udefra. Vi har også fundet ud af, at det giver et vigtigt nyt perspektiv, at der deltager en studerende ved disse møder.

Der vil på baggrund af mødet blive udarbejdet et notat, som vil komme til behandling i studienævnet. Notatet vil ligeledes indgå i den videre dialog mellem uddannelsen og fakultetet.

Præsentation/refleksion ved studieleder Finn Wiedemann

Uddannelsen blev oprettet i 2008 med afsæt i erfaringer fra Institut for Pædagogisk Forskning og Udvikling (Kolding) og Dansk Institut for Gymnasiepædagogik (Odense). Det særlige ved uddannelsen er en flerparadigmatisk profil og et tæt samspil mellem teori og praksis. Den oprindelige primære målgruppe er professionsbachelorere, som ønsker videreuddannelse.

Studenterprofil

Uddannelsen er vokset fra et optag i 2008 på 12 studerende til et optag på typisk 55-60 studerende på to hold. I 2019 blev uddannelsen dimensioneret, og den kan fremover maksimalt optage 36 studerende. På grund af overbookning og retskrav blev der dog alligevel optaget 46 studerende på ét hold. I 2019 blev der desuden oprettet en deltidsuddannelse med optag af 9 studerende.

Vi optager stadig flest professionsbachelorere (75 %), og resten kommer direkte fra en bacheloruddannelse. De fleste af vores studerende er over 30 år.

Uddannelsens profil

På første og andet semester sigter vi på at give de studerende en grundlæggende viden om det pædagogiske felt ved at introducere til teori og metode på området. På tredje semester skal de studerende arbejde mere selvstændigt med stoffet og på fjerde semester skrives specialet. Vi har justeret studieordningen nogle gange, mest gennemgribende i 2017.

Nøgletal

I 2018 havde vi røde nøgletal på frafald, idet 7 ud af 53 faldt fra i løbet af det første år (13%).

Lands gennemsnittet er 7% og fakultetets gennemsnit er 8%. I 2019 er nøgletallet stadig rødt, idet 6 ud af 57 faldt fra (10,5%), men kurven er dog knækket.

Vi taler dog om marginaler og nærmest tilfældigheder, da bare en eller to studerendes manglende frafald kunne have ændret nøgletallet til grønt. Når det er sagt, har vi nok flere udfordringer med frafald end andre kandidatuddannelser, da flertallet af vores studerende kommer direkte fra arbejdslivet, og kan få vanskeligheder, når de møder de krav, som universitetet stiller.

Vores nøgletal for forsinkelse er grønt i 2018, idet de studerende i snit kun havde 1,4 måneders forsinkelse. I 2019 er nøgletallet blevet gult, idet der nu er en forsinkelse på 3,1 måned. Tallet kan forklares ved at to studerende med 1-2 års forsinkelse dimitterede i 2019, og det viser igen, hvor lidt der skal til for at ændre nøgletallet.

Ledigheden for 2017 er på 13% i 4-7. kvartal, hvilket er pænt og lavere end gennemsnittet for Humaniora.

Hvor kommer dimittenderne hen?

Dimittendundersøgelsen viser, at de fleste kommer i job som pædagogiske konsulenter eller undervisere.

Lars Binderup indskød, at Humaniora nok altid vil have overledighed i de første år efter afsluttet uddannelse på grund af strukturen på arbejdsmarkedet. Især konsulenter vil ofte blive ansat i en projektansættelse, hvor de enten ikke har fuld tid, eller har ledighedsperioder mellem ansættelserne. Det vil sige, at dimensioneringen formodentlig ikke vil have den ønskede effekt på ledigheden, men vi kan måske fremskynde kandidaternes første faste job ved at satse mere på praktik og studiejob. Anders Nørgaard pegede på, at ansættelser også er konjunkturbestemte, og at der netop er givet en ekstrabevilling på 127 millioner til styrkelse af pædagoguddannelserne. Det vil betyde flere ansættelser i hele landet, og det bliver sikkert som faste fuldtidsstillinger, da uddannelsesstederne vil skulle konkurrere med hinanden om at tiltrække de bedste kandidater.

Finn Wiedemann oplyste, at man på kandidatuddannelsen i Pædagogik har mulighed for at vælge et 10 eller 20 ECTS projektorienteret forløb.

Panelet diskuterede derefter, hvorledes uddannelsen er placeret i det generelle uddannelseslandskab. Niels Buur Hansen spurgte til, om man var i konkurrence til DPU's uddannelse Uddannelsesvidenskab, når man skulle tiltrække kandidater. Finn Wiedemann mente, at Pædagogik's styrke er, at den ligger i Odense og dermed dækker det lokale behov for videreuddannelse. Samtidig er der det specielle ved uddannelsen, at den er startet som en kandidatuddannelse og ikke har en bachelor som sin naturlige fødekæde. Terese Kjær Rasmussen mente, at studerende fra bacheloruddannelsen i Interkulturel Pædagogik i høj grad søger til Aarhus Universitet for at læse Generel Pædagogik. Finn Wiedemann sagde, at man ved sidste optag havde 150 ansøgere, og at ansøgetallet har været stigende i de seneste år, så han så ikke de andre universiteters pædagogiske kandidatuddannelser som trusler. Han mente heller ikke, at den nye deltidsuddannelse ville give intern konkurrence til SDU's masteruddannelser indenfor området (Master i børne- og ungdomskultur og Master i Gymnasiepædagogik), da de er langt mere specifikke i deres målgruppe.

Kandidaternes udbytte af uddannelsen

Finn Wiedemann fortsatte sit oplæg ved at fortælle om det udbytte af uddannelsen, som kandidaterne rapporterer i dimittendundersøgelsen. De fleste hæfter sig ved, at de har fået styrket de generelle akademiske kompetencer, men selvfølgelig også har fået opkvalificeret deres faglige viden. Der er dog en del kritik af, at overgangen til tiden efter studiet stort set ikke er blevet tematiseret, og tilfredsheden med dette område ligger lavere end på Humaniora generelt.

SWOT- analysen fra uddannelsesberetningen 2018

Finn Wiedemann pegede på, at det er en styrke, at uddannelsen har en høj fastlærerdækning, og at den vægter samspillet mellem teori og praksis. Vi har en tæt dialog med de studerende, som ofte ikke er helt unge, og har både arbejdsmarkedserfaring og forskellige uddannelser bag sig. Svagheden er et heterogent fagligt miljø, hvor underviserne er tilknyttet flere uddannelser, og derfor har en delt loyalitet. Det er også en udfordring, at mange af de studerende mangler grundlæggende akademiske færdigheder, og at vi på grund af en bekendtgørelsesændring har måttet udfase den suppleringsuddannelse, som tidligere skulle råde bod på dette. Vi har dog udviklet et nyt metodefag (Forskningsmetoder i pædagogik) for at styrke de akademiske færdigheder, ligesom der i løbet af første semester tilbydes ekstra timer i akademiske studiemetoder og akademiske skrivning. Vi får ofte også kritik for et svagt socialt miljø.

Endelig må vi forvente, at dimensioneringen og den nye deltidsuddannelse kommer til at ændre optaget, så der måske bliver optaget flere universitetsbachelorere. Det kan betyde yderligere ændringer i tilrettelæggelsen af uddannelsen. Det har dog hidtil ikke været tilfældet.

Aftager- og studenteranbefalinger på baggrund af studieleders gennemgang

Mere pædagogik

Niels Buur Hansen spurgte, om det store fokus på metode er den rigtige vej at gå. Adgangsgrundlaget er kun 30 ECTS fag med et indhold af pædagogisk/psykologisk art. De faglige kernefag er samtidig blevet beskåret på professionsuddannelserne. Man kan blive i tvivl om, hvorvidt kandidatuddannelsen i Pædagogik har en klar pædagogisk-faglig profil. Som censor kan man komme ud for, at de studerendes eksamensbesvarelser er stort set op, hvad angår metode, men analysen er tynd. Han savner mere pædagogisk teori.

Tidsskrift

Poul Hansen foreslog, at man etablerede et tidsskrift, hvor uddannelsens særlige profil var omdrejningspunktet, og hvor man tog udgangspunkt i det syddanske. Panelet diskuterede forslaget, herunder de tidsskrifter, som allerede findes. Anders Nørgaard mente, at det måske kunne være en god idé med et tidsskrift for professionspædagogik, men at det kun kunne realiseres i samarbejde med andre institutioner.

To spor

Terese Kjær Rasmussen mente, at man som universitetsbachelor havde brug for mere og længere praktik, gerne fuld tid i et semester. Det er ikke muligt indenfor den nuværende studieordning. Da uddannelsen optager studerende med så forskellige forudsætninger, foreslog hun, at man modulopbyggede uddannelsen i to spor: et, som fokuserede på at give professionsbachelorere de akademiske kvalifikationer, som de mangler – og et mere praksisrettet spor for universitetsbachelorere.

Gennemgang af uddannelsernes styrker, svagheder, muligheder og trusler ved eksterne eksperter

De eksterne eksperter fremhævede derefter følgende fokuspunkter, som man ønskede at drøfte nærmere:

- Feedback
- Overordnet tilrettelæggelse af uddannelsen
- Balancen mellem undervisningsformerne og humanioramodellen

- Nye anvendelsesmuligheder for pædagogik
- Fagligt eftersyn
- Hjemmesiden
- Overgang til job

Feedback

Lars Binderup mente, at der er store forbedringspotentialer i forhold til feedback, blandt andet ved at det bliver skrevet ind i kursusbeskrivelser og i normaftaler, så det bliver tydeligt, hvornår og hvor meget feedback, der skal gives.

Anders Nørgaard fortalte, at på UCL gives der ekstra kompensation for feedback. Det var hans anbefaling, at de studerende selv skulle definere, hvornår og hvordan vedkommende ønskede feedback, for ellers ville det få for stort et omfang. Lars Binderup mente, at den tilgang ville medføre, at det i så fald ikke var de studerende, som faktisk har brug for det, som ville få feedback. Hvis vi skal give midler til feedback, skal den gives til alle.

Finn Wiedemann mente, at der bliver givet meget "skjult" feedback, hvor de studerende ikke opdager, at det faktisk er det, der sker. Han mente, at underviserne skal blive bedre til at rammesætte feedbacken, så de studerende bliver bevidste om, hvad der foregår.

Anbefaling: Anders Nørgaard foreslog, at man ved studiestart kunne udlevere en folder til de studerende, hvor man lister de typer af feedback, som de vil møde i løbet af uddannelsen. Panelet mente, at underviserne skal blive bedre til at italesætte, når der gives feedback. Dette gælder også i forhold til undervisningsevalueringer, hvor man eventuelt i starten af et undervisningsforløb kunne fortælle om, hvordan faget blev evalueret sidst, og hvilke tiltag der er blevet gjort for at rette op på eventuel kritik.

Overordnet tilrettelæggelse af uddannelsen

Anders Nørgaard opridsede, at uddannelsen fik kritik for, at de studerende i det daglige mangler kontakt til det faglige miljø. Undervisningen foregår tilsyneladende langt væk fra underviserens kontorer, og at det giver problemer med studiemiljøet og tilhørsforholdet. Finn Wiedemann bekræftede, at studerende på 3. eller 4. semester nogle gange ikke anede, hvor deres undervisere holdt til henne – og at uddannelsen manglede et fixpunkt, eller var matrikelløs.

Anders Nørgaard pegede også på, at nogle studerende tilsyneladende kommer i den situation, at de skal vælge mellem at komme til undervisningen – eller gå til eksamen. Det er jo klart uheldigt. Finn Wiedemann fortalte, at dette især var et problem på 3. semester, og at det skyldes, at man af hensyn til specialeprocessen sigtede på at afvikle eksamenerne i december måned, hvor undervisningen knap var færdig. Samtidig kan vi af faglige årsager ikke have løbende portfolio-eksamener i fagene på 3. semester. Terese Kjær Rasmussen pegede på, at det også skyldes, at man har halvsemestersforløb, hvor eksamen naturligt ligger oveni undervisningen. Hun mente også, at de frie hjemmeopgaver var problematiske, da de studerende ofte holdt op med at komme efter tre-fire undervisningsgange, da de på dette tidspunkt lagde sig fast på et emne. Poul Hansen sagde, at som censor kunne man ofte se på emnevalget, hvad der blev undervist i i starten af semestret – og det var oftest metode.

Anbefaling: Panelet mente, at der skulle være fokus på at styrke studiemiljøet på uddannelsen, og at der skal være større opmærksomhed på at forankre uddannelsen et bestemt sted. Panelet mente ligeledes, at samspillet mellem undervisning og eksamensformer burde gennemtænkes, så de studerende får et incitament til at deltage i undervisningen gennem hele semesteret, og ikke skal vælge mellem undervisning og eksamen.

Balancen mellem undervisningsformerne

Panelet diskuterede, hvordan balancen var mellem forelæsninger og gruppearbejde/cases. Finn Wiedemann mente, at mange undervisere primært forelæste suppleret med øvelser, cases og gruppearbejde – og at en stor gruppe af studerende var tilfredse med det. For det første kræver det ikke så stor indsats fra dem, og for det andet, så er de studerende, som kommer fra arbejdslivet, meget motiverede for at lytte til et kvalificeret oplæg og derefter deltage i fælles diskussioner.

Niels Buur Hansen spurgte til styringen af Humanioramodellen – bliver der fulgt op på, om underviserne udnytter modellens rum? Finn Wiedemann svarede, at der ikke er en systematisk opfølgning, men at ansvaret ligger hos den enkelte underviser. Der er krav om, at humanioramodellen anvendes som didaktisk planlægningsværktøj under behørig hensyntagen til de forskellige læringsrum.

Anbefaling: Panelet mente, at der skulle være opmærksomhed på at finde en balance mellem undervisningsformerne, også for at sikre, at humanioramodellen bliver fulgt. Selv om uddannelsen har en høj studieintensitet, kan et arbejde med undervisningsformerne også være med til at sikre, at det forbliver sådan.

Nye anvendelsesmuligheder for pædagogik

Poul Hansen pegede på, at når der bliver skåret i velfærdsydelser, sker det ofte ud fra en DJØF-tankegang. Men en skarpt optrukket pædagogik kan være et værdifuldt redskab bl.a. i kommunerne, når der skal træffes beslutninger. Pædagogik handler om relationer, nærhed, deltagelse, dannelse og dømmekraft, og beslutningstagere skal hjælpes til at se, at disse kompetencer er nødvendige og brugbare. Jakob Ditlev Bøje mente, at dette ramte et ømt punkt, idet uddannelsen har fået en drejning mod gymnasieskolen og didaktik og måske skulle begynde at fokusere på bredere pædagogiske tilgange. Det er et stort arbejdsfelt, og der er også spørgsmålet om, hvordan man kan arbejde med disse emner på en forskningsbaseret måde. Anders Nørgaard tilføjede, at for ham var det vigtigere at få en kandidat med en skarp pædagogisk profil, end en med didaktisk faglighed. Det sidste giver vi dem nemlig selv, når vi ansætter adjunkter.

Anbefaling: Panelet mente, at uddannelsen skulle have mere fokus på det pædagogiske. Det kunne eventuelt ske ved at man tog et emne (klima, sundhed, ulighed, ældre) og behandlede det f.eks. i et valgfag, og måske som led i verdensmålsstrategien.

Fagligt eftersyn

Studieordningen blev senest revideret i 2017, og det er nok snart tid til et fagligt eftersyn. Finn Wiedemann gav udtryk for, at man ønskede at tilføje en større fleksibilitet. Planen er at kikke på alle grundfaglige elementer: det sociologiske, psykologiske, filosofiske, didaktiske og pædagogiske og sammensætte det på nye måder under hensyntagen til underviserens kompetencer og interesser og aftagernes behov. Men samtidig har vi lige nu noget, der fungerer; den fine søgning og de pæne arbejdsløshedstal viser, at både studerende og aftagere er tilfredse med uddannelsen. Terese Kjær Rasmussen indskød, at bachelorerne fra Interkulturel Pædagogik er mindre tilfredse, og at de i høj grad søger andre steder hen. De mener ikke, at de får mulighed for at trække det interkulturelle perspektiv med ind i kandidatuddannelsen. Finn Wiedemann fortalte, at der sidste år blev optaget 9-10 studerende fra Interkulturel Pædagogik, og i år kun 4.

Anbefaling: Panelet mente, at man ved udviklingen af uddannelsen skulle se på, hvem der fremover kommer til at være rekrutteringsgrundlaget, især i lyset af den nye deltidsuddannelse. En højere grad af fleksibilitet kunne være gavnligt, eller man kunne tænke i spor/toning.

Hjemmesiden

Poul Hansen mente, at uddannelsens hjemmeside ikke fungerede særligt godt og var ulogisk opbygget. Han stillede spørgsmål ved, om den nåede ud til den intenderede målgruppe. Finn Wiedemann fortalte, at den nylige ændring af SDU's hjemmesider havde været centralt styret og havde haft meget fokus på ensartethed, hvorfor uddannelsen ikke pt. har mulighed for at ændre noget på dette område.

Overgang til job

Panelet interesserede sig for, om uddannelsen gjorde nok for at klæde dimittenderne på til det første job. Der findes et aftagerpanel, men efter at det kom frem, at flere studerende følte sig dårligt forberedt til overgangen til job, har der været fokus på at kickstarte forskellige karrierearrangementer: karriereseminar, karriereboost, valgfrit CMS ved projektorienteret forløb med videre. Der er tale om en mentalitetsændring i miljøet og ikke alle er endnu overbeviste om gavnligheden af disse ting. Vi har endnu ikke en alumneforening, men vil arbejde på det.

Jakob Ditlev Bøje indskød, at pædagogik er et nyttigt praktisk fag, men at vores fokus også fremover skal være på pædagogik som videnskab.

Anbefaling: Panelet pegede på, at de studerende skal have mulighed for at komme i kontakt med arbejdsgiverne, da det er relationer, som giver job. Kontakten kan ske gennem projektorienteret forløb, eller valgfag – eventuelt sommerskole – som planlægges i tæt samarbejde med aftagere, f.eks. kommunen. Panelet mente også, at uddannelsen skal blive bedre til at bevidstgøre de studerende om, at de med en kandidatuddannelse i Pædagogik er rustet til andre typer af jobs end dem, som de kunne få med deres professionsbacheloruddannelse. De skal kompetenceafklares, så de bliver klar til at søge andre steder hen, end det kendte.

Opsamling og afrunding

Lars Binderup takkede for et godt og konstruktivt møde.